

Mening och samhörighet

Unga vuxna i dagens svenska pingstförsamlingar

Harald Sand

Mittuniversitetet - Sundsvall, Sverige

Religionsvetenskap/Institutionen för humaniora och samhällsvetenskap

Abstract

The focus of this article is to explore where and how young adults in the contemporary Swedish Pentecostal movement experience meaning and belonging in their congregation and what impact meaning and belonging have for them. This article builds on a study from 2019, in which young adults in today's Swedish Pentecostal congregations described their beliefs and their congregational life; *Gemenskap, individualism och andlighet. Tro och församlingsliv bland unga vuxna i den samtida svenska pingströrelsen* (Sand, 2019). The data was collected through interviews and a survey, in which both young-adult members and leaders were questioned. The results from the 2019-study will in this article be analysed and discussed based on Meredith B. McGuire's theory on meaning and belonging in *Religion: The Social Context* (2008). In addition, the results will also be compared with related research. The results show the young adults mostly experience meaning and belonging in the smaller gatherings the congregations offer. The smaller groups offer the opportunity to form close bonds to other members and the possibility to strengthen their faith. The groups also work as a "safe haven" where the members can share their everyday life and personal challenges. Although the large parish community in the congregations can provide both meaning and belonging, such as volunteering in the church activities, worship and prayer during the Sunday services; they do not produce that to the same extent as the smaller gatherings. This article shows that the experience of meaning and belonging is important both for the development of the young adults' faith and their belonging in the congregations.

Keywords: young adults, Swedish Pentecostal Movement, meaning and belonging.

Inledning

En ny och alltmer ökande grupp har växt fram i svenska pingstförsamlingar: unga vuxna.¹ Den växande gruppen unga vuxna i pingströrelsen är ingen homogen grupp: en del är studenter, andra förvärvsarbetar, en del är singlar, en del lever i par och en del har familjer. Gruppen är mer mobil än tidigare generationers pingstmedlemmar och flyttar mer frekvent mellan olika platser- och församlingar. Den svenska pingströrelsen startade 2011 ett arbete mot gruppen unga vuxna med målsättningen att få gruppen att växa i sin tro, och inte växa bort från tron², och då följaktligen även stanna kvar i sina församlingar.

Pingströrelsen upplever att det finns en ökad problematik att behålla sina medlemmar i övergången från kyrkans ungdomsverksamhet till livet som fullt ut vuxen medlem. Genom att skapa en verksamhet riktad mot unga vuxna är tanken att församlingar ska formera verksamheter som för medlemmar genom passagen från ungdomslivet/ungdomsmedlem till vuxenlivet/vuxenmedlem.

Den här artikeln bygger på en studie³ från 2019 om unga vuxnas tro och församlingsliv i den samtida svenska pingströrelsen. Syftet med studien från 2019 var att konstruera en utgångspunkt till vidare forskning om unga vuxna i den svenska pingströrelsen. Meredith B. McGuire framhåller i *Religion: The Social Context* (2008) att när en troende individ förhåller sig till en religiös gemenskap genereras både mening och samhörighet (2008: xiv).⁴ McGuire menar att religiös tro hos en individ inte nödvändigtvis behöver vara förankrad i en religiös gemenskap, på samma sätt som deltagande i en religiös gemenskap inte behöver vara förankrad i en personlig tro. Hon framhåller dock att kombinationen av gemenskap och tro i många fall är reflexiva mot varandra och kompletterar varandra. Tron kan bli starkare i en religiös gemenskap, på samma sätt som en religiös gemenskap kan stärka den personliga tron/alternativt forma en tro (Repstad & Furseth 2005:164–165).

Den här artikeln kommer belysa var och hur unga vuxna i den samtida svenska pingströrelsen upplever mening och samhörighet i sina församlingar och vilken betydelse/mening och samhörighet har för unga vuxna. Analysen kommer att genomföras dels utifrån McGuires teori

---

¹ Inom Pingst FFS är åldersspannet på unga vuxna 19–29 år (med vissa lokala avvikelser). <https://www.pingst.se/ya/> (hämtat: 2020-04-28). Pingströrelsen i Sverige har från 2001 en riksorganisation som heter Pingst - fria församlingar i samverkan (Pingst FFS). <https://www.pingst.se/om-pingst/> (hämtat: 2020-04-28).

² Pingst, <https://pingstung.se/unga-vuxna/> hämtad: 2020-04-28).

³ Sand, H (2019) *Gemenskap, individualism och andlighet. Tro och församlingsliv bland unga vuxna i den samtida svenska pingströrelsen*. (Magisteruppsats, Mittuniversitetet). [http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?dswid=-2393&pid=diva2%3A1326355&c=2&searchType=SIMPLE&language=en&query=Harald+Sand&af=%5B%5D&aq=%5B%5B%5D%5D&aq2=%5B%5B%5D%5D&aqe=%5B%5D&noOfRows=50&sortOrder=author sort asc&sortOrder2=title sort asc&onlyFullText=false&sf=all](http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?dswid=-2393&pid=diva2%3A1326355&c=2&searchType=SIMPLE&language=en&query=Harald+Sand&af=%5B%5D&aq=%5B%5B%5D%5D&aq2=%5B%5B%5D%5D&aqe=%5B%5D&noOfRows=50&sortOrder=author%20asc&sortOrder2=title%20asc&onlyFullText=false&sf=all)

⁴ Översatt från: "religion provides both meaning and belonging as links between the individual and social group".

om mening och samhörighet i *Religion: The Social Context* (2008) och dels utifrån närliggande forskning.

Unga vuxna i svenska pingstförsamlingar är ett förhållandevis outforskat område. Den här artikeln syftar till att öka kunskapen om unga vuxna i den svenska pingströrelsen, utifrån den nyss nämnda frågeställningen. Syftet är även att främja forskningen om unga vuxna som en specifik grupp inom den svenska pingströrelsen, vilket ännu inte genomförts.

I artikeln presenteras först ett sammandrag av McGuires teori om mening och samhörighet utifrån *Religion: The Social Context*. Därefter presenteras det aktuella forskningsläget. Den svenska pingströrelsens riktade arbete mot unga vuxna som påbörjades 2011 kommer sedan att presenteras i korthet. En summering av hur studien från 2019 genomfördes kommer sedan redovisas. Därefter analyseras resultaten i studien från 2019 utifrån McGuires teori om *mening* och *samhörighet*. Resultaten kommer även att diskuteras utifrån närliggande forskning. Artikeln kommer sedan att avslutas med en summering av resultaten utifrån artikelns valda frågeställning.

Betydelsen av mening och samhörighet utifrån McGuire

McGuire menar att samspelet/förhållandet mellan den (religiösa) individen och en (religiös) gemenskap genererar mening och samhörighet (2008: xiv). Hon betonar, i mer generella drag kring religion/tro, att den sociala kontexten har en avgörande betydelse; att religionen är bunden till en social kontext (McGuire 2008: xiii).⁵ Den religiösa gemenskapen kan således ha en helt avgörande betydelse för att generera mening och samhörighet i den troendes liv. Dessutom framhåller hon att gemenskapen mellan troende ökar möjligheten till att människors tro växer sig starkare (McGuire 2008:37). McGuire beskriver att ett delat trossystem, där tron är en naturlig del av gemenskapen (och inte blir ifrågasatt), skapar förutsättningar för att tron ska kunna utvecklas. En delad gemenskap med andra troende hjälper människor att hålla fast vid sin tro och samvaron genererar i sin tur samhörighet och styrka (2008:37). Mening och samhörighet formar även individers tro. Genom att umgås/samtala med andra troende bygger människor upp meningsskapande element, det som genererar mening i deras liv. Samvaron med andra troende ger en känsla av samhörighet utifrån känslan av att man är del av ett sammanhang. Samtidigt som mening och samhörighet uppnås i en gemenskap med andra troende, begränsar inte samvaron möjligheter att göra personliga erfarenheter av tron. Subjektiva upplevelser av tron kan således göras i en fysisk gemenskap (McGuire 2008:52).

Meningsskapande handlar även om hur den troende förhåller sig till livet/verkligheten. Religionen/tron handlar om att kunna tolka händelser och situationer i en större helhet. Tron ska göra tillvaron (mer) begriplig i situationer när till exempel livet känns tungt och svårt. Den

---

⁵ Översatt från: "Thus, I continue to emphasize that religion exists in a social context, is shaped by that social context, and, in turn, often influences it."

ska kunna erbjuda stöd till människor som befinner sig i svåra situationer. Det svåra som drabbar en troende individ behöver med hjälp av religionen/tron kunna förklaras och bli begripligt ur ett större perspektiv. Genom detta ska människor kunna finna mening i det som sker (McGuire 2008:26–27). Vilka faktorer som sedan genererar mening/meningsskapande kan skilja sig på individnivå. Medan några till exempel behöver ett intellektuellt stimulerande meningssystem har andra inte alls det behovet. Behov utav ett mer intellektuellt stimulerande meningssystem kan liknas vid en känslighet för motsägelser i en religions budskap (McGuire 2008:32). Även om mening ofta är mer kopplat till de individuella sidorna av tron så menar McGuire att den kan återfinnas i både det individuella och det sociala (2008:32). Betydelsen av att religiösa rörelser förmår att generera samhörighet är av stor betydelse i pluralistiska samhällen. I och med konkurrensen av olika livsåskådningar i pluralistiska samhällen måste varje religiös rörelse arbeta hårdare för att deras rörelse ska ses som den mest rimliga/naturliga. En religiös rörelse (till exempel en församling) måste i pluralistiska samhällen arbeta mer aktivt för att människor ska uppleva en känsla av samhörighet just i deras rörelse och därför vilja stanna kvar i den (McGuire 2008:38).

Slutligen, behovet av mening och samhörighet är ofta speciellt framträdande i processen när människor blir troende; konverteringsprocessen (McGuire 2008:73). I detta skede, vid konverteringsprocessen, sker en förändring i den personens meningssystem. Självbildens förändras och förhållningssättet till världen- och samhället förändras (McGuire 2008:73–74).

Aktuellt forskningsläge (i urval)

Begreppet unga vuxna⁶ är ett förhållandevis nytt-och ännu inte fullt ut etablerat uttryck, varken inom pingströrelsen eller i det svenska språket. Det finns inte något specifikt forskningsunderlag att tillgå om gruppen unga vuxna i pingströrelsen. Därför är det nödvändigt att använda närliggande forskning för att beskriva forskningsläge. Det komplexa i att definiera vad som kännetecknar en ung vuxen behöver även nämnas i detta sammanhang. I vissa fall definieras unga vuxna efter specifika åldersspann, men det finns även andra faktorer som är av betydelse för definiering. McGuire menar att det är svårt att fastställa när en person är fullt ut vuxen och således inte längre ”ung” vuxen. Att inte längre vara barn/ungdom betyder inte att en person är fullt ut ansedd som vuxen. Snarare är vägen mot fullt ut vuxen en resa som en person gör genom olika steg i livet, som till exempel ett första jobb, giftermål med mera (2008:63).

Christian Smith och Patricia Snell definierar i *Souls in Transition: The Religious Lives of Emerging Adults in America* (2010) ung vuxen-tiden i USA som en specifik period/fas av

---

⁶ Begreppet *unga vuxna* började enligt *Språkrådet* användas i svenska språket i slutet av 1990-talet. Dock till en början mera sporadiskt. *Språkrådet* menar att det var först efter millennieskiftet som begreppet fick sitt uppsving och började användas mer frekvent. Mellan vilka år man anses vara ung vuxen finns inte definierat enligt *Språkrådet* med de lyfter fram *Socialstyrelsens* åldersspann på 18–29 år som ett exempel (Personlig korrespondens med *Språkrådet* 2019-04-04).

livet och menar att den perioden har, som en följd av samhällsförändringar, blivit allt längre de senaste årtiondena. Man utbildar sig under en längre tid, gifter sig senare och flyttar hemifrån senare i livet.

I Birgit Lindgren Ödén's avhandling *Från ung till vuxen i omställningens tid. En longitudinell studie av värderingar med utgångspunkt i Ingleharts teori om den tysta revolutionen* (2015) beskrivs att det tar längre tid att bli fullt ut vuxen (självstyrande i sitt eget liv) i dagens samhälle. Det tar längre tid innan man är färdigutbildad, kan försörja sig själv och har ett eget boende. I Lindgren Ödén's avhandling genomför hon under ett decennium återupprepade intervjuer med en grupp respondenter. Hon ansåg respondenterna vara fullt ut vuxna vid ca 30–31 års ålder.

I *Religion og ungdom* lyfter man fram att en stor del unga idag väljer att studera vidare på högre nivå (universitetsnivå) i speciellt åldrarna 19–24, vilket gör att de hamnar i en form av förlängd ungdomstid. Andra faktorer som påverkar är de ungas ekonomiska situation, samt att giftermål och barnafödande sker senare i livet än tidigare generationer. Detta är faktorer som kan göra att en del människor befinner sig i en förlängd ungdomstid upp emot 30-års åldern (Ida Marie Høeg 2017:11–12).

Under de senaste årtiondena kan vi se exempel på hur karismatiska församlingar har börjat anpassa sig allt mer mot den yngre generationen och försökt möta upp deras förväntningar. Jessica Moberg lyfter fram (2013a, 2013b, 2018) begreppet *intimiseringen*, vilket kan kopplas till ett fokus mot en yngre generation medlemmar. Intimiseringens syfte är att ge människor en upplevelse/känsla av närhet till andra människor. Till exempel genom att församlingar fokuserar på forum/gemenskaper som kan generera nära relationer mellan medlemmarna. Det finns även ett ökat fokus på personlig utveckling/att arbeta med sig själv i karismatiska miljöer. Cellgrupper⁷ är också något som blivit väldigt populärt inom karismatiska/pentekostala miljöer. Moberg beskriver att intimiseringen i svensk-karismatisk kristendom tog sina första steg i början av 1990-talet, men att den först efter millennieskiftet fick fäste i församlingarna (2018:188). Hon beskriver att intimisering är ett sätt för församlingar att möta upp en ny generations förväntningar. Eftersom den unga generationen anses mer mobil och villig att flytta mellan olika orter/städer och församlingar, så fokuserar en del på mer intimiserande element i sin församlingsstruktur. De skapar forum/verksamheter i en mer intimiserande karaktär för att nya medlemmar snabbt kan komma in i en nära gemenskap. Äldre församlingar (klassiskt pentekostala) är också på väg i samma riktning. För att skapa en ungdomlig atmosfär under gudstjänsterna introducerar allt fler av dem en modern form av lovsångsmusik (worship) och väljer bort de gamla sångerna/psalmerna (Moberg 2018:206–208). Jan-Åke Alvarsson menar att pingströrelsen har förändrats i grunden de senaste 10–20 åren och ser man längre tillbaka till 1940–1950 talet så har i princip allt förändrats, menar han. Detta beror på att allt fler bor i städer med en individualistisk stadskultur och har övergett den gamla kollektiva kulturen. Den unga generationen är inte lika trogen sin församling på samma sätt som den äldre generationen. Som en följd

---

⁷ Cellgrupp: Mindre grupper där församlingsmedlemmar träffas, till exempel i någons hem en vardagskväll.

av detta har församlingarna anpassat sig mot den yngre generationens önskemål (2018:230–231).

Greger Andersson, Roland Spjuth och Fredrik Wenell beskriver i *Unga i karismatiska och evangelikala kyrkor resonerar om sin tro* (2017) att unga ger uttryck för ett sökande efter det autentiska i tron och att leva autentiskt som kristen. Det finns även en öppenhet mot det terapeutiska och att arbeta med sig själv. Studien lyfter fram hur de unga arbetar/vill arbeta med sin tro på ett personligt plan för att närma sig Gud, men att detta inte utesluter deras behov utav en kristen gemenskap. Man kan närma sig både Gud och medmänniskor samtidigt. Tron hos de unga i studien beskrivs även skapa mening och trygghet. Studien lyfter även fram behovet av teologisk undervisning för unga församlingsmedlemmar. Tron kan inte endast vila i en inre känsla utan behöver också få stabilitet i en teologisk kontext.

I Erling Birkedals bok *Kanskje jeg tror på en gud, men... en långtidsstudie av gudstro hos unge fra 13 til 25 år* (2008), om tro och församlingsliv, följer han respondenter från tidig ungdom fram till 25 års ålder. Birkedals bok kartlägger vilka faktorer som gör att unga vuxna både bibehåller-och utvecklar sin tro, men även varför de förlorar sin tro. Troende nära vänner, samtal om tron, inkluderande församlingsmiljöer där unga upplever frihet från begränsande normer, beskrivs som några av de faktorer som ökar möjligheterna till att tron bevaras och utvecklas.

Hur engagemang i religiösa rörelser uppstår och består bland unga, finns flera intressanta studier att se närmare på. Mia Lövheim & Anders Sjöborg behandlar i *Varför kyrkan? Ungas röster i Stockholms stift* (2006) ungdomars engagemang/deltagande i Svenska kyrkans ungdomsverksamhet. Den primära anledningen till ungdomarnas engagemang och det som gör verksamheten attraktiv är möjligheterna att få nya vänner, att vara del av en gemenskap och ha trevligt. För de ungdomar som blir kvar i kyrkans verksamhet växer det fram/kan det växa fram ett behov att få utveckla sin tro. I studien betonas hur förankring av unga inte endast bör ske genom att ge dem förtroende som ledare utan att forma en miljö som genererar gemenskap och mening i deras liv.

Maria Zackariasson beskriver i *Gemenskapen: Deltagande, identitet och religiositet bland unga i Equmenia* (2016) att deltagande i Equmenias ungdomsverksamhet till en början kan ha sin grund i att deras föräldrar vill att det ska vara med, kamrater som är aktiva eller att de själva funnit intresse för verksamheten. Men det fortsatta deltagandet i verksamheten grundar sig sedan i om de känner sig som en del i gemenskapen och om de trivs. De sociala aspekterna har stor betydelse för fortsatt engagemang, men även verksamhetens relevans är viktig. Utbudet måste upplevas som intressant. Det som även har en stor betydelse är om miljön i Equmenia upplevs som kärleksfull, förlåtande och inkluderande. De unga gav uttryck på hur de uppskattar att Equmenia upplevdes som en fri-zon, där de kunde vara sig själva.

I *När nådens ordning brister - om unga medlemmar som lämnar sin gemenskap i pingstförsamlingarna* (2012) beskriver Stig Öberg vad som gör att ungas deltagande och engagemang i en församling att avtar. En tendens som framkommer är att unga lämnar församlingsmiljöer som upplevs alltför fanatiska och sekteristiska. Församlingars alltför snäva förhållningssätt till samboförhållanden och alkohol lyfts fram som exempel. Även en intellektuell problematik lyfts

fram då tron inte blir kompatibel med verkligheten. En aspekt som lyfts fram som avgörande för att unga *inte* ska lämna sina församlingar är behovet av nära relationer i församlingssamfundet. Unga behöver nära relationer både med jämnåriga och vuxna för att kunna utveckla sin tro och för att känna tillhörighet i gemenskapen.

Unga vuxna pingströrelsen

Den svenska pingströrelsen påbörjade hösten 2011 en satsning som riktade sig mot gruppen unga vuxna. Arbetet började i mindre skala i Pingströrelsens ungdomsorganisation *Pingst ung*, med Mattias Sennehed som regionledare. Studentmissionärerna Phil och Katja Zarns fokuserade arbetet mot universitetsvärlden och riktade in sig på studentmission inom en verksamhet som kallades (och fortfarande heter) *Mosaik*. 2014 fick satsningen mot unga vuxna ett mer församlingsnära fokus genom att YA!⁸ initierades. 2018 överlämnades huvudmannaskapet i arbetet med unga vuxna inom Pingst från *Pingst Ung* till att ingå i *Pingst församling* inom samfundet *Pingst*.

Hur genomfördes studien från 2019 om unga vuxnas tro och församlingssliv i den samtida svenska pingströrelsen?

Den studie från 2019, som ligger till grund för den här artikeln, utförde jag i länen: Västmanland, Örebro och Östergötland. Empirin till studien samlades in genom enkätundersökning- och intervjuer med unga vuxna pingstmedlemmar. I studien genomfördes 9 strukturerade intervjuer med frågeschema med unga vuxna (19–29 år) och 2 intervjuer med ledare för unga vuxna-verksamheter, samt en enkätundersökning med unga vuxna bestående av 47 enkätsvar. För att delta i enkätundersökningen/intervjuerna skulle respondenten vara i åldern 19–29 och medlem i en församling som ingår i Pingst FFS i något av undersökningens tre län. Intervjuerna genomfördes via tre former: direktintervju (på plats), Skype och via telefon. 2 intervjuer dokumenterades genom anteckningar, resterande genom inspelning och påföljande transkribering av intervjuerna. 9 intervjuer med unga vuxna genomfördes perioden februari-april -2019. 2 ledare-intervjuer genomfördes i februari – 2019. Enkätundersökningen genomfördes under en månad (16 mars-16 april 2019). Enkäten kunde besvaras via mobil/platta/dator. I enkätundersökningen konstruerades frågorna/påståendena genom Likertskalan.⁹ För att kunna nå unga vuxna i pingstförsamlingarna blev det nödvändigt att ta kontakt med pastorer/ledare för att kunna nå respondenter till undersökningen. Vid analysen av svaren från undersökningen bör man således ta i

---

⁸ YA! är en förkortning av Young Adults.

⁹ Likertskalan: Magnus Hagevi och Dino Viscovi beskriver att Likertskalan bygger på att en respondent antingen instämmer till ett påstående eller väljer att ta avstånd ifrån det (2016:108–111). Alan Bryman beskriver hur Likertskalan är en bra metod för att mäta "intensiteten" hos respondenter gentemot det område som ska undersökas. Intensiteten kan ses genom att Likertskalan mäter hur "intensivt" en respondent instämmer till ett påstående (till exempel instämmer helt hållet). Respondenten ges (oftast) möjlighet att instämma eller avvisa ett påstående på en fem- eller sjugradig skala (2018:204).

beaktande att en del av respondenterna i studien valts ut av pastorer/ledare. Detta kan ha medfört att respondenterna känt sig som representanter för församlingen, vilket kan ha påverkat deras svar.

Datainsamlingen i undersökningen genomfördes således genom både kvalitativa (intervjuer)- och kvantitativa (enkäter) metoder. Syftet med den kvalitativa undersökningen var att genomföra djupgående analyser och den kvantitativa undersökningens syfte var att kunna förmedla generaliserade slutsatser på en större mängd data.

För att öka möjligheterna att de unga vuxna skulle kunna uttrycka sig fritt vid intervjuerna valde jag att ge dem pseudonymer. Vidare tillskrevs deras ålder endast till 19–29 och ingen intervju återgavs i sin helhet. Inför varje intervju skickades ett GDPR-dokument ut till respondenterna. I dokumentet motiveras syftet med undersökning, information om anonymisering för respondenterna, hur datainsamlingen kommer förvaras och användas, samt kontaktinformation. Inför varje intervju gav respondenterna sedan ett samtycke till GDPR-dokumentet, antingen skriftligt eller muntligt. Enkätundersökning var helt anonym och bestod endast av fasta svarsalternativ. På grund av undersökningens begränsade tidsram genomfördes intervjuerna utifrån en strukturerad karaktär. Den strukturerade form som har använts i undersökningen, innebär en risk att inte alla intressanta data har fångats upp. Däremot fångar den upp viktiga tendenser. Även om underlaget är för litet för att kunna göra allmänna generaliseringar, kan dessa tendenser placeras i ett större sammanhang. Syftet i denna artikel är att placera resultatet från studien i ett större sammanhang tillsammans med den tidigare/närliggande forskningen, för att på så sätt kunna se trender och mönster som går att göra generaliseringar på.

Var och hur upplever unga vuxna mening och samhörighet i sina församlingar och vilken betydelse har mening och samhörighet för unga vuxna?

Cellgruppernas betydelse för mening och samhörighet

Cellgruppernas¹⁰ styrka som mening- och samhörighetsskapare finner vi främst i möjligheterna för unga vuxna att föra djupa samtal och umgås i en nära gemenskap med andra troende. Birkedal lyfter i sin forskning fram hur familj, nära vänner och/eller partner, samt de sociala kontexter som unga/unga vuxna befinner sig i, har stor påverkan på gudstron. Han framhåller betydelsen av att unga/unga vuxna har troende nära vänner som de kan diskutera sin tro med. Samtal/diskussioner om tron med andra troende har en viktig funktion för att de ska bevara- och utveckla tron (2008:129–132). McGuire framhåller att det finns en tydlig (och viktig) koppling mellan en enskild individ och en social grupp inom religionen. I en religiös grupp förenas man kring tron och man hjälper även varandra att bevara sin tro. Genom att samlas kring en delad tro skapas en gemenskap där en tro kan leva kvar. En gemenskap av troende (till exempel en

---

¹⁰ Cellgruppernas sammansättning finns i flera olika åldersmässiga variationer. Församlingar kan ha cellgrupper som består av endast unga vuxna eller åldersblandade grupper.

cellgrupp) upprätthåller ett meningssystem, en tro, som sedan förmedlas åter till den enskilda individen (2008:25). Att som troende få vara del av en (religiös) gemenskap är därför av stor betydelse genom att gemenskapen (sanhörigheten) stärker den egna tron (meningsskapande). McGuire beskriver hur samtal med andra troende (till exempel samtal om tron) är viktigt i byggandet av meningsskapande element (samtalen kan leda till en stabilare tro). Samvaron som samtalen sedan sker i genererar i sin tur en känsla av samhörighet (2008:52).

Utifrån undersökningen framgår det att cellgrupperna är den plats där kombinationen av mening- och samhörighetsskapande element främst genereras i de unga vuxnas församlingsliv. Från enkätundersökningen kan man se att 70% av de unga vuxna respondenterna som deltog i undersökningen är med i en cellgrupp och att 17 % av respondenterna svarade att de inte är med i en cellgrupp, men skulle önska delta i en. Endast 2 % ansåg att cellgrupper inte är något för dem. För många unga vuxna blir cellgrupperna en möjlighet till att känna en samhörighet, en nära gemenskap, som de inte alltid erfar i den större församlingsgemenskapen.¹¹ Utifrån intervjuerna kan man se olika aspekter/olika anledningar, till hur cellgrupper producerar en känsla av samhörighet där nära relationer växer fram mellan deltagarna i grupperna. Utifrån intervjuerna kan man även se hur den stora församlingsgemenskapen i vissa fall misslyckas med detta. Wilma och Clara är exempel på två unga vuxna som är med i församlingar som de själva karakteriserar som större församlingar med många medlemmar. För Wilma är det viktigt att få vara del av en nära gemenskap tillsammans med andra i medlemmar, men hon upplever att det är svårt att få bli en del av en nära gemenskap i den stora församlingsgemenskapen. Hon anser att församlingens storlek gör det svårt för henne att etablera djupare relationer. I stället är det vid de mindre sammankomsterna, i cellgrupperna, som hon kan få uppleva en nära gemenskap med andra medlemmar. Clara beskriver att hon har nära relationer till andra medlemmar och känner en gemenskap, men att hon inte upplever en familjär känsla i den stora församlingsgemenskapen. Den uteblivna familjära känslan beror på att det är allt för många medlemmar hon inte känner. Hon menar att detta är en följd av att hennes församling är (för) stor.

Rodney Stark och Roger Finke beskriver att det finns en tydlig koppling mellan en församlings storlek och relationerna mellan medlemmarna. Närheten mellan medlemmarna minskar i takt med att medlemsantalet ökar. Det är lättare att ha ett nära socialt nätverk¹² med 50 medlemmar, till skillnad mot till exempel 200–400 medlemmar. Det som påpekas är att det inte bara är svårt/omöjligt att behålla ett nära socialt nätverk mellan medlemmarna när det överstiger 50 till antalet, utan även att deras engagemang minskar i takt med att församlingen växer. När medlemmar upplever en minskad närhet till andra medlemmar minskar viljan att engagera sig i verksamheten (2000:160–161).

Ser vi till cellgruppernas funktion som mening- och samhörighetsskapare så erbjuder de en form av fri-zon för samtal/diskussionerna som unga vuxna upplever problematiska att lyfta

---

¹¹ Den stora församlingsgemenskapen syftar på sammankomster i kyrkans lokaler. Det kan då innebära att det existerar två gemenskaper i församlinglivet: den mindre gemenskapen i smågrupper (till exempel cellgrupper) och den stora församlingsgemenskapen vid till exempel kyrkans gudstjänster.

¹² Ett nära socialt nätverk mellan församlingsmedlemmar kan liknas vid känslan av att "alla känner alla" i en församling.

i den stora församlingssamfundet. Vid intervjuerna ställdes frågan: hur öppen känner du att man kan vara i den stora församlingssamfundet om egna problem som till exempel psykisk ohälsa, relationsproblem med mera? Sebastian svarade att han upplever en tveksamhet om hur öppen han kan/bör vara:

Jag har tänkt att man kan vara väldigt öppen och känt att det är en sådan stämning [att man kan vara öppen], men sedan har jag hört lite olika berättelser där folk kanske inte varit så öppna [inte fått ett bra bemötande när man berättat om till exempel relationsproblem] och församlingen har blivit ganska dömande [inte vågat vara öppna för att församlingen varit dömande], så jag vet inte riktigt vart jag står där.¹³

Clara och Maria beskriver en balansgång gällande frågan. Det går att berätta om personliga problem, om man inte är alltför specifik. Wilma och Liam menar att det finns en tendens att man endast lyfter fram svåra perioder efter att de har hänt. Svåra perioder kan fungera utmärkt som vittnesbörd i efterhand, när man har tagit sig igenom dem, men att de känner en tveksamhet att lyfta problem under tiden de pågår i ens liv. Sara önskar en större öppenhet kring dessa frågor. Vid intervjuerna ansåg 7 av 9 deltagare att frågor som berör till exempel psykisk ohälsa, relationsproblem med mera, lämpar sig bättre för mindre gemenskaper. Utifrån svaren från både intervjuerna och enkätsvaren kan vi se att unga vuxna upplever att samtalen i den större gemenskapen begränsas inom vissa givna ramar. Detta skulle kunna bero på uttalade eller outtalade normer som råder i församlingarna.

Som tidigare nämnts har Öberg studerat anledningar till att unga väljer att lämna en församling. En av dessa anledningar är församlingssamfundet som upplevs ha en alltför strikt syn på vilka åsikter som lämpar sig att yttra och hur man bör uppföra sig. Genom att en församling har uttalade eller outtalade förhållningssätt om till exempel åsikter och uppförande, upplever unga en press i hur man bör vara som medlem i en församling (till exempel vad som bör diskuteras och hur man förväntas leva som kristen) (2012:150). Man kan se liknande tendenser som Öberg lyfter fram i den undersökning som analyseras i denna artikel. Unga vuxna väljer en form av självrensning i den större gemenskapen vilket gör att de mening- och samhällsskapande elementen framträder tydligare i cellgrupperna.

Birkedal lyfter fram att strikta församlingssamfundet, med uttalade eller uttalade normer som upplevs som svåra att nå upp till, kan leda till att medlemmar lämnar församlingssamfundet. Det blir allt för stort fokus på den kristne personens livsstil och moraliska uppfattningar som upplevs begränsande (2008:136). Cellgrupperna kan då fungera som en oas där unga vuxna kan ta sin tillflykt för att få känna en nära gemenskap, utveckla tron och föra djupgående samtal (som inte går att föra i den stora församlingssamfundet). McGuire beskriver att meningsskapande kan handla om att kunna tolka händelser i en större kontext. Tron ska/kan fungera som ett stöd och göra svåra situationer (eller vardagliga händelser) begripliga och hjälpa människor att finna mening i det som sker (2008:26). Unga vuxna får i cellgrupperna diskutera sin vardag, sina problem och funderingar kring tron, vilket leder till att de kan finna en mening i det som sker och utveckla sin tro.

Det som unga vuxna ger uttryck för i intervjuerna, gällande cellgrupper, stämmer på många sätt in i den bild som Moberg framlägger i sin forskning om karismatiska församlingar

---

¹³ Sebastian (ung vuxen)

i Stockholm. I Mobergs forskning framträder cellgrupperna som det bästa forumet för medlemmar att forma nära relationer. Hon ger även exempel på hur medlemmar ibland kan föredra cellgruppsträffarna framför söndagens gudstjänster. Cellgruppernas popularitet grundar sig i möjligheten att lära känna andra troende på ett djupare plan (2013a:162–163). Moberg beskriver att cellgrupperna ska fungera som ett forum att lyfta svårigheter i vardagen, få förbön och be tillsammans. Grupperna ska fungera som mötesplatser där människor ska kunna vara helt öppna om hur de mår och berätta för varandra om vilka svårigheter de kämpar med. Tanken med cellgrupper är att de ska fungera som ett stöd i vardagen och i tron (2013b:70–71).

I intervjuerna framgår det tydligt hur viktigt den nära gemenskapen i cellgrupperna är och behovet av att få samtala och öppna upp sig inför andra troende. Andreas beskriver dem som en av veckans höjdpunkter och menar att: ”Det är bra att det finns hemgrupper [cellgrupper] för folk i samma ålder och samma tankar och svårigheter och hjälpa varandra och be för varandra.” Andreas betonar även vikten av att cellgruppsträffarna sker på regelbunden basis: ”Det är nog att regelbundet träffa andra, att inte ha det där [cellgruppsträffar] en gång i halvåret.” Sara menar att cellgruppen bygger en nära gemenskap. Filippa ser cellgruppen som otroligt betydelsefull och att det är: ”En mindre grupp där man får bolla tankar som man kanske inte kan göra en söndag. Jag ser den gruppen som väldigt viktig och värdefull för ens kristna liv.” Clara menar att gemenskap är en grund för att kunna fördjupa tron. Nära relationer mellan unga vuxna, menar Clara, ger möjligheter att utveckla tron.

Vi kan summera att cellgrupperna fungerar som en form av substitut för en del av deltagarna i studien när en del mening- och samhörighetsskapande element inte går att nå i den stora församlingsgemenskapen. Cellgrupperna fyller en viktig funktion för att behålla unga vuxna kvar både i församlingarna och i tron. Det är i dessa som unga vuxna får möjlighet att skapa mening i sin tro. Om unga vuxna känner sig delaktiga i gemenskapen i cellgrupperna skapas även en känsla av samhörighet som är viktig i bevarandet- och utvecklandet av tron.

Mening och samhörighet i den stora församlingsgemenskapen

Även om cellgrupperna bör lyftas fram som den starkaste källan till mening och samhörighet för unga vuxna, innehåller även den större församlingsgemenskapen element som genererar detta. Kombinationen av mening och samhörighet kan uppstå genom att personliga erfarenheter av tron erfars i en gemenskap med andra troende. I följande fråga som ställdes till respondenterna väljer jag att koppla samman andlighet till en form av subjektiv och meningsskapande upplevelse. Vid intervjuerna ställdes frågan: vad är andlighet för dig? Wilma beskriver hur hon upplever andlighet på flera olika sätt, bland annat genom lovsången vid gudstjänsterna, genom att möta andra människor och vid bibelläsning. Clara upplever likt Wilma andlighet i mötet med andra människor och Sebastian betonar lovsången som en källa till andlighet. Andreas beskriver hur hans pingstförsamling blir attraktiv för honom genom ett fokus på att få uppleva den helige Anden. Andreas menar att han kan känna Guds ande röra sig i rummet/kyrkolokalen vid ”En riktigt bra gudstjänst”. Liam beskrev andlighet på följande sätt:

För mig så, andlighet för mig, jag är inte en super-andlig person i den mån att...visst jag är gudstroende, jag bekänner mig till Jesus och i allt det här, men jag är inte den som blir superexstatisk vid karismatiska tillställningar utan snarare ganska lugn av mig. Andlighet för mig är framför allt det här med stillheten och själva...närvaro är andlighet. Att man inte behöver stressa iväg någonsans utan andligheten... är en längtan i bönen.¹⁴

På frågan när och var unga vuxna upplever andlighet finner vi från intervjuerna att över hälften upplever andlighet i kyrkan, till exempel vid lovsång och gudstjänster. 7 av 9 finner andlighet i stillhet/ensamhet, men det går även tyda att enskild andlighet går att uppleva i en gemenskap. Maria menar att hon upplever den enskilda andligheten i gemenskap med andra (troende). Filippa upplever en personlig andlighet i kyrkans lovsång. McGuire beskriver att det personliga mötet med det gudomliga (den subjektiva upplevelsen av till exempel Gud/Jesus/den helige Anden) inte behöver vara förankrad i att en person rent fysiskt befinner sig i ensamhet, utan att den personliga upplevelsen likväl kan upplevas i en gemenskap. Till exempel lovsång och bön, tillsammans med andra i en fysisk gemenskap, kan leda till subjektiva upplevelser i tron (2008:18). Svaren tyder på att unga vuxna upplever starkt meningsskapande element (gör personliga erfarenheter av tron) i den fysiska gemenskapen med andra troende, till exempel vid gudstjänsterna. McGuire menar att den enskilda andligheten på många sätt kan bli starkare i en fysisk gemenskap med andra troende. Gemenskapen med andra troende utgör både en möjlighet att ta emot subjektiva upplevelser av tron, men även en möjlighet att dela den med andra troende. Den subjektiva upplevelsen får en bekräftelse och betydelse i den sociala kontexten (2008:6). Gudstjänster kan därav fungera som en källa för att göra personliga (meningsskapande) erfarenheter av tron för flertalet av de unga vuxna i undersökningen.

Betydelsen av att umgås med jämnåriga och vikten av verksamheter riktade mot specifikt unga vuxna

I undersökningen ser man genomgående att ordet gemenskap är av stor vikt för de unga vuxna. Sara betonar att känslan av att få vara delaktig i ett sammanhang (känna samhörighet) är viktigt. Liam lägger en del av detta ansvar på ledare att styra upp, att få unga vuxna att bli del av en nära gemenskap i en församling. Han har själv upplevt hur vänner till honom har lämnat sin församling när de inte upplevt sig vara en del av en nära gemenskap med andra unga vuxna. Clara tror att hon själv skulle lämna sin församling om hon inte upplevde att hon hade nära relationer till andra medlemmar.

Vad som man även finner i studien är en önskan/ett behov av att gemenskapen får ske tillsammans med jämnåriga. Vid enkätundersökningen ställdes påståendet: det är mycket viktigt med jämnåriga i församlingen. 57 % ansåg att detta stämmer mycket bra och 30 % att det

---

¹⁴ Liam (ung vuxen)

stämmer ganska bra. Wilma betonar att det måste finnas forum för unga vuxna att umgås i. Filippa beskriver vad som skulle kunna få henne att lämna sin församling:

Det är nog om det inte finns någon som du kan identifiera dig med, till exempel i ålder, som är ganska viktigt. Om det inte finns någon du kan relatera till, säg att alla skulle vara jättegamla och det inte finns någon ung vuxen, då skulle det nog vara ganska tungt att gå till den församlingen och kanske försöka hitta en annan [församling] där det finns fler som mig. Eller om man inte skulle få... om jag vill engagera mig men inte få någon respons på det. Så skulle det kunna vara att då söker jag mig till där jag får använda mina gåvor. Så det är nog det.¹⁵

Vid intervjuerna kunde vi se flera exempel på hur respondenterna efterfrågar verksamheter/forum som är riktade specifikt mot unga vuxna. Maria, Sebastian och Andreas lyfter fram betydelsen av att det finns cellgrupper för specifikt unga vuxna. Sara tror att gudstjänster för unga vuxna har en stor betydelse. Vid intervjuerna lyfte över hälften av deltagarna fram verksamheter riktade mot unga vuxna som avgörande för att unga vuxna söker sig till en församling. Liam efterfrågar att församlingar erbjuder undervisning som anpassas efter det skede/den del i livet, som människor befinner sig i. Han menar att undervisning för ungdomar och unga vuxna inte kan vara likadan. Ung vuxna behöver utmanas mer i tron menar han, för att kunna växa i den. Liam lyfter även fram undervisningens betydelse för evangelisering:

Jag tror man får ha andra verktyg för att få unga vuxna att bli troende. Men det är en helt annan femma. Men man skulle bli mer bekväm i sin evangelisation om man fördjupade sig i tron och vet vad tron handlar om och kan bemöta vissa fördomar, exempelvis eventuella felaktigheter om Bibeln eller teologiska frågor eller om kyrkan exempelvis.¹⁶

Wilma menar att församlingar måste arbeta med att inte tappa medlemmar i perioden mellan ungdomsåren och vuxenlivet. Hon beskriver att hon själv ser hur församlingar förlorar medlemmar i den perioden och föreslår att det måste finnas mötesplatser för unga vuxna. Sebastian vill att församlingar arbetar med mer uttalade mål i arbetet med unga vuxna. Det måste finnas en tydlig idé i arbetet menar Liam. Därav finns ett stort behov utav församlingar som arbetar med tydliga mål för unga vuxna, för att kunna fylla behov av meningsskapande element. Inte minst med tanke på unga vuxna som befinner sig i steget på väg in i tron. Wilma betonar hur perioden från ungdom till ung vuxen är en mycket kritisk period. Hon tror att församlingar som saknar strategier för att fånga upp unga vuxna riskerar att tappa dem som medlemmar i denna fas av livet.

Öberg menar att även unga medlemmar som växt upp i en församling och har/kan tänkas ha familj, släkt och vänner i den, kan välja att lämna en församling om de inte upplever en nära gemenskap (2012:134). Församlingar bör även ha i åtanke kring strategier för de som är nya i tron. McGuire beskriver att när människor blir troende och tar steget in i tron, vid konverteringsprocessen, så är det nödvändigt att religionen (tron) kan förmedla mening och samhörighet

---

¹⁵ Filippa (ung vuxen)

¹⁶ Liam (ung vuxen)

(2008:73). McGuire betonar även att vid konverteringsprocessen omvandlas/förändras individers meningssystem. Bilden av omvärlden och ens egen självbild genomgår en förändring (2008:73–74). Församlingar behöver således arbeta mycket aktivt med mening- och samhörighetsskapande element både för sina nuvarande medlemmar och nya konvertiter.

Engagemang i en församlings verksamhet behöver ske i lagom mängd och tjäna ett syfte

Respondenterna i studien var i hög grad aktiva i sina församlingars verksamheter. I undersökningen ställdes frågan: känner du att det finns möjligheter för dig att engagera dig i församlingens verksamhet om du skulle vilja? Samtliga respondenter vid intervjuerna ansåg att det stämde. I enkätundersökningen ställdes påståendet: jag känner att det finns möjligheter att engagera mig i församlingens verksamhet om jag skulle vilja. Där svarade 70 % att det stämmer mycket bra och 26 % att det stämmer ganska bra. I svar till påståendet: jag skulle vilja gå in i en ledarroll i församlingen, svarade 32 % att det stämmer mycket bra, 26 % stämmer ganska bra, och 30 % svarade att det stämmer varken bra eller dåligt.

Att göra unga vuxna delaktiga i en församlings verksamhet kan generera både mening- och samhörighetsskapande element. Det måste dock ske utifrån unga vuxnas egna villkor och förväntningar på engagemanget. Enligt McGuire behöver troende känna en *kallelse* och att uppgiften fyller ett högre syfte för att den ska kännas betydelsefull. Genom att känna en kallelse får uppgiften betydelse och upplevs således tjäna ett högre syfte. Därmed ökar en vilja att engagera sig (2008:30–32). Från svaren vi får vid intervjuerna framträder att engagemanget bör ske i en lagom mängd och att engagemanget ska tjäna ett syfte. Clara beskriver sitt engagemang som viktigt/nödvändigt utifrån att Gud har gett henne särskilda (tjänste-) gåvor som ska komma till användning. Vidare ställdes frågan: skulle du vilja gå in i en ledarroll i församlingen? Samtliga i intervjustudien ställde sig positiva till det. Flera unga vuxna var redan i nuläget involverade i ledarroller. Maria menar dock att ledaruppdrag inte endast är något en person bör ta på sig för att man vill, utan hon ser en betydelse av att detta sker i enlighet med Guds vilja:

Jag skulle kunna tänka mig det, *med* Guds hjälp, om det är Guds vilja. För en sak vi glömmar är att alltid be innan man går in i någonting. En del är sådär *ja absolut jag kan tänka mig det om jag är ledig från jobbet eller skolan*. Det är inte bara det. Att ha ansvar i en ledarroll, spelar ingen roll om det är för barn eller ungdomar, eller den stora församlingen, det är viktigt att man ber först om det *är* Guds vilja. Om det är det Gud vill att du ska göra.¹⁷

Andreas säger att han vill vara en del av församlingen, men vill inte bara bli utnyttjad som en resurs. Wilma ser positivt på en ledarroll, men samtidigt är inte ledarrollen i sig det viktiga för Wilma, utan att ledarrollen, om hon skulle ta på sig en sådan, fyller ett behov. Vi kan se tecken på att om unga vuxna ska engagera sig i församlingens verksamhet behöver detta tjäna ett syfte för att kännas ”rätt” för dem och inte kännas betungande. Engagemang i en församling behöver

---

¹⁷ Maria (ung vuxen)

därmed bli begripligt utifrån unga vuxnas egna trossystem. Engagemanget behöver knytas samman till en större helhet i hur de agerar ut sin tro.

McGuire beskriver att i en religiös gemenskap kan hårt arbete anses vara fint och hedersamt. Hårt arbete kan även anses vara något som Gud belönar och därför förväntas av en församlingsmedlem (2008:31). Det kan då finnas förväntningar i en församling att medlemmar ska engagera sig i verksamheten. Konsekvenserna av detta kan bli att unga vuxna försöker leva upp till en idealbild kring hur en kristen bör leva och försöker uppnå detta i församlinglivet, till exempel genom engagemang i verksamheten. Genom att leva på ett specifikt sätt förväntas man leva på "rätt" sätt som kristen och försöker visa en perfekt fasad utåt. Misslyckas man med detta leverne, om man till exempel drabbas av psykisk ohälsa eller inte orkar med engagemanget i en församling, kan detta ge upphov till skamkänslor. Filippa berättar att hon i sin tidigare ledarskapsroll i församlingen upplevde en press att visa en perfekt fasad utåt. Hon upplevde en problematik i att som ledare inte kunna visa sina brister, vilket hon kände var märkligt, då det är uppenbart att alla har brister. Sara hade liknande erfarenheter då hon upplevde det svårt att få visa sig svag i församlingsgemenskapen.

Andersson, Spjuth och Wenell, som genomförde en studie om unga i karismatiska-och evangelikala kyrkor, beskriver att det i karismatiska sammanhang oftast upplevs bekymmersamt att tron har "toppar och dalar". Det finns ett ideal om att leva i en ständig nära relation med Gud som kan ge stöd. När personer inte upplever detta eller när de inte upplever att de kan nå detta ideal, kan det slå tillbaka mot en persons tro (2017:11–12). En församling skulle således kunna bryta negativa normer genom att föra fram att tron både rymmer toppar och dalar och att en person i ledarställning får visa brister och svagheter.

Summering

Var och hur upplever unga vuxna i den samtida svenska pingströrelsen mening och samhörighet i sina församlingar och vilken betydelse har mening och samhörighet för unga vuxna?

McGuire framhåller att den sociala kontexten som uppstår i relationen mellan en religiös individ och en religiös kontext/gemenskap, genererar mening och samhörighet för den enskilda individen. I den här artikeln framgår det hur cellgruppen är den sociala kontext som främst genererar mening och samhörighet för unga vuxna i svenska pingstförsamlingar. Utifrån intervjuerna och enkätundersökningen kan vi se hur cellgrupperna upplevs bidra med en nära gemenskap mellan församlingsmedlemmar och att miljön innehåller element som stimulerar en fördjupning av tron. Gemenskapen i cellgrupperna blir stark genom att deltagarna kan forma nära relationer i grupperna, vilket inte alltid är möjligt i den stora församlingsgemenskapen. De fungerar som en ventil för diskussioner och samtal som upplevs problematiska att lyfta i den stora församlingsgemenskapen. Unga vuxna får i grupperna möjlighet att diskutera sin tro och grupperna fungerar både som ett stöd i tron och i vardagen.

I den stora församlingssamfundet ser vi att gudstjänster (som helhet) kan fungera som en mening- och samhörighetskapare. Ser man till specifika moment går det att lyfta fram betydelsen av gemensam bön- och lovsång. Problemet med den större församlingssamfundet är att en känsla av nära gemenskap ofta uteblir. Det finns även uttalade- eller outtalade normer och åsikter i den stora församlingssamfundet som upplevs begränsa vad unga vuxna kan samtala om.

I ledarskapet för unga vuxna bör ledare fundera kring hur den stora församlingssamfundet kan upplevas mer inkluderande för unga vuxna och hur en upplevd känsla av nära gemenskap ska kunna uppstå utanför cellgrupperna. I nuläget tyder det på att cellgrupper kan vara avgörande för om unga vuxna ska ha möjlighet att växa i tron och forma nära relationer och genom detta vilja stanna kvar i en församling. Meningsskapande element för att utveckla unga vuxnas tro går att implementera genom att en församling riktar fler verksamheter specifikt mot gruppen unga vuxna som till exempel: gudstjänster, undervisning och möjligheter till djupa samtal om tron. Det finns även en stor betydelse i att ge unga vuxna ansvar och förtroende i en församling. Detta bör dock ske i den mån att engagemanget känns givande och inte betungande. Vi kan konstatera att när unga vuxna upplever mening och samhörighet bidrar det till en växande tro, en stark känsla av gemenskap och ökade chanser att de väljer att stanna kvar i församlingen.

Litteraturlista

- Alvarsson, J-Å (2018). Televangelism in Sweden—Now? Is Channel 10 in Älmhult in Fact a Telechurch? I Moberg, J. och Skjoldli, J (Red) *Charismatic Christianity in Finland, Norway, and Sweden. Case Studies in Historical and Contemporary Developments.* (s.213-238). ISBN 978-3-319-69614-0 (e-bok). <https://doi.org/10.1007/978-3-319-69614-0>
- Andersson, G., Spjuth, R & Wenell, F (2017). Unga i karismatiska och evangelikala kyrkor resonerar om sin tro. *Scandinavian Journal for Leadership and Theology.* (4), 1–22.
- Birkedal, E (2008) *Kanskje jeg tror på en gud, men... En langtidsstudie av gudstro hos unge fra 13 til 25 år.* Oslo: IKO-Forlaget.
- Bryman, A (2018) *Samhällsvetenskapliga metoder.* Solna: Liber.
- Hagevi, M & Viscovi, D (2016) *Enkäter: att formulera frågor och svar.* Lund: Studentlitteratur AB.
- Høeg, I.M (red) (2017) *Religion og ungdom.* Oslo: Universitetsforlaget.
- Lindgren Ödén, B (2015) *Från ung till vuxen i omställningens tid. En longitudinell studie av värderingar med utgångspunkt i Ingleharts teori om den tysta revolutionen* (Doktorsavhandling, Åbo: Åbo Akademi Förlag).

- Lövheim, M & Sjöborg, A (2006) *Varför kyrkan? Ungas röster i Stockholms stift*. Uppsala: Diakonivetenskapliga institutet, s. 95. Diakonivetenskapliga institutets skriftserie, ISSN 1404-2924; 14.
- McGuire, M (2008). *Religion: The Social Context*. Illinois. Waveland Press, Inc. (e-bok)
- Moberg, J (2013a), *Piety, Intimacy and Mobility: A Case Study of Charismatic Christianity in Present-Day Stockholm* (Doktorsavhandling, Huddinge: Södertörns högskola)
- Moberg, J (2013b). Heliga kramar och gudomlig intimitet. Rituell omvandling i Stockholms pentekostala miljö. *Svensk Teologisk Kvartalskrift*. Årg. 89: 65-73.
- Moberg, J. (2018) "Sharing and Holy Hugs: The Birth and Development of Intimization in Charismatic Stockholm". I Moberg, J & Skjoldli, J. (red). *Charismatic Christianity in Finland, Norway, and Sweden. Case Studies in Historical and Contemporary Developments*. (s. 187-212.) ISBN 978-3-319-69614-0 (e-bok). <https://doi.org/10.1007/978-3-319-69614-0>
- Pingst FFS (2020) <https://www.pingst.se/ya/> (hämtad: 2020-04-28).
- Pingst FFS (2020) <https://www.pingst.se/om-pingst/> (hämtad: 2020-04-28).
- Pingst Ung (2020) <https://pingstung.se/unga-vuxna/> (hämtad: 2020-04-28).
- Repstad, I & Furseth, P (2005) *Religionssociologi - en introduktion*. Solna. Liber.
- Sand, H (2019) *Gemenskap, individualism och andlighet. Tro och församlingsliv bland unga vuxna i den samtida svenska pingströrelsen*. (Magisteruppsats, Mittuniversitetet). http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?dswid=-3461&pid=diva2%3A1326355&c=2&searchType=SIMPLE&language=sv&query=Harald+Sand&af=%5B%5D&aq=%5B%5B%5D%5D&aq2=%5B%5B%5D%5D&aqe=%5B%5D&noOfRows=50&sortOrder=author_sort_asc&sortOrder2=title_sort_asc&onlyFullText=false&sf=all
- Smith, C & Snell, P (2010) *Souls in Transition: The Religious Lives of Emerging Adults in America*. Oxford Scholarship Online: February 2010. <https://oxford.universitypressscholarship.com/view/10.1093/acprof:oso/9780195371796.001.0001/acprof-9780195371796>
- Stark, R & Finke, R (2000) *Acts of Faith - Explaining the Human Side of Religion*. University of California Press.
- Zackariasson, M. (2016). *Gemenskapen: Deltagande, identitet och religiositet bland unga i Equmenia* (1st ed.). Stockholm: Molin & Sorgenfrei.

Öberg, S (2012) ”När nådens ordning brister - om unga medlemmar som lämnar sin gemenskap, Pentekostal barn- och familjeteologi.” I Alvarsson J-Å (red). *Pentekostal barn- och familjeteologi — Rapport från ett forskningsprojekt på IPS 2011–2012*.

Harald Sand (f. 1984), Fil mag. med huvudområde religionsvetenskap. Har tidigare skrivit en magisteruppsats om unga vuxnas tro och församlingsliv i den svenska pingströrelsen: *Gemenskap, individualism och andlighet: Tro och församlingsliv bland unga vuxna i den samtida svenska pingströrelsen* (2019). E-post: Harald_Sand@hotmail.com